

Асабісты прыклад

Віктар ЖУК:

«Гісторыя — не проста скарбніца фактаў»

Выкладчык гісторыі і грамадазнаўства з Маладзечна Віктар Жук у 2014 годзе перамог у рэспубліканскім конкурсе «Настаўнік года Беларусі». Галоўную ўзнагароду — «Хрустальнага жураўля» — яму прынеслі любоў да гісторыі, энтузіязм і творчы падыход да выкладання. Конкурсны запал сціх, жыццё вярнулася ў звычайнае рэчышча. «Чырвонка» наведла маладога настаўніка, каб высветліць, як праходзяць яго працоўныя будні.

— Адрасу пасля конкурсу не было вольнай хвілінкі. Адлучаўся кожны тыдзень — семінары, майстар-класы, выступленні, адкрытыя заняткі. Дзеці добра памятаюць тыя дні, жартуючы у КВЗ — «Зноў мы прагульваем гісторыю, Віктар Эдуардавіч 30-ты раз паехаў на рэспубліканскі семінар». Цяпер «вандровак» нашмат менш, амаль увесь час я ў школе. У гэтым годзе, акрамя старшых класаў, вяду заняткі і ў пятах.

— 3 кім лягчэй працаваць?

— З кожным класам па-свойму цікава. Пяцікласнікі шумныя, ім яшчэ цяжка прывыкнуць да дысцыпліны. Важна іх не спужаць, не ператварыць у маўклівыя «скульптуры», накіраваць іх энергію ў правільнае рэчышча. З 10, 11 класамі можна дыскутаваць на сур'ёзныя тэмы, расказаць складаныя задачы. Спачатку было цяжка пераключыцца: напрыклад, са старшакласнікамі абмяркоўваем Версальска-Вашынгтонскую сістэму, а ўжо праз пару хвілін разбіраем у пятых класах грэчаскую міфалогію. Цяпер звывікся.

— Ці павінен педагог быць на «ты» не толькі са сваім прадметам, але і з сучаснымі тэхналогіямі?

— Шмат гаворкі пра тое, што навучэнцы з раницы да вечара сядзяць у інтэрнэце, дык чаму не скарыстацца гэтым у сваіх мэтах? Настаўнік павінен ісці ў нагу з часам! Я арганізаваў у сацыяльнай сетцы магчымасць дыялогу са старшакласнікамі, размяшчаю там рознага кшталту інфармацыю. Стасункі ў сацсетках хуткія і зручныя. Школьнікі пішуць часта, нешта недаслухаюць на занятках, пытаюцца, удакладняюць. Часта дзеці думваюць, што ў інтэрнэце пачуваць усё дазволена, і забываюцца пра культуру паводзін. Але мае вучні ведаюць, што звяртаючыся да мяне, трэба выконваць граматычныя і этычныя правілы. Калі я атрымліваю паведамленне з памылкамі, прашу выправіць і напісаць правільна.

— Тэхнічныя ноу-хау не заглушылі любоў да чытання?

— На маю думку, чытаюць сёння менш. Але зусім ад кніг не адмаўляюцца. Адным разам правяраў

практыкум па грамадазнаўстве ў вучанцы 11 класа і ўбачыў цікавыя разважанні, у якіх былі адсылкі да вядомых аўтараў. Праца мне спадабалася. Высветлілася, што школьніца не проста так змясціла там цытаты, у яе дома збор кніг, які ўвесь час папаўняецца. На наступны дзень яна прынесла мне пачытаць Сартра і Коба Абэ. Мы з вучнямі часта абменьваемся кнігамі, абмяркоўваем іх, дзелімся ўражаннямі. Не так даўно браў у школу раман-эпапею «Уладар пярэсцёнкаў», ахвотнікаў пачытаць было шмат.

— Вы захапляецеся ваенна-гістарычнай рэканструкцыяй, ездзіце на раскопкі і ходзіце ў паходы. Вучняў да сваіх хобі далучаеце?

— Рэканструкцыя — маё асабістае захапленне. Займаюся ёй больш за дзесяць гадоў. Гэта не проста яркія і прыгожыя касцюмы, а яшчэ і вялікая праца з крыніцамі. Я ўзнаўляю вобраз нямецкага пехацінца сярэдзіны XIV стагоддзя. Мой касцюм доўга эвалюцыянаваў, і цяпер мне не сорамна паказацца на фестывалі рознага маштабу. Апошнія гады аддаю перавагу ціхім і спакойным праектам фармату «жывая гісторыя», дзе збіраецца вузкая кола аднадумцаў і турысты не ходзяць натоўпам. А з навучэнцамі мы падарожнічаем па вёсках і пасёлках Маладзечанскага раёна. У чэрвені, пасля экзаменаў, ідзём у турыстычны паход на дзён дзесяць. Апошнія гады ў нас быў ажыятаж. Паход стаў для многіх стымулам вучыцца лепш, бо ўсіх ахвотных узяць мы проста не змоглі. У паходзе сціраюцца сацыяльныя ролі

Віктар Жук на ўроку.

настаўнік—вучань. Усе становяцца турыстамі — мы сядзім вакол вогнішча, спяваем песні пад гітару. Гэта выдатная магчымасць пазнаёміцца з вучнямі бліжэй. Выхады на прыроду для мяне — святы. Сёлета мы таксама збіраемся ў паход.

— Выходзячы за парог школы, што павінен засвоіць вучні з вашага прадмета?

— Факты, паняцці, персаналіі — гэта ўсё хутка вылятае з галавы школьнікаў. Таму на ўроках я вучу іх крытычна ацэньваць інфармацыю, адстойваць уласны пункт гледжання, разважаць, не баяцца выступаць перад публікай. Мае заняткі будуцца на дыялогу. Вучні выказваюць свой пункт гледжання, адказваюць на пытанні, задаюць іх. Гісторыя — не

проста скарбніца фактаў. У першую чаргу гэта плацдарм для фарміравання пэўных якасцяў, кампетэнцый, якія спатрэбяцца вучням у дарослым жыцці. Засвоіўшы гэтыя навыкі, ім будзе лягчэй знаходзіць галоўнае, адсяваючы інфармацыйнае «смецце».

— Як сёння можна павысіць прэстыж прафесіі настаўніка?

— Значнасць прафесіі залежыць не толькі ад дзеянняў дзяржавы і Міністэрства адукацыі. Яна залежыць і ад самога настаўніка. Калі ўвесь час казаць, як дрэнна нам жывецца, то ўсе будуць ставіцца да настаўнікаў адпаведным чынам. Лічу, што калі чалавек любіць сваю прафесію, калі ён адданы сваёй справе, то яго нічога не спыніць.

Хрысціна ХІЛЬКО.

НА СТАРЦЕ ПРЫЁМНАЙ КАМПАНІІ

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

Зарэгістравацца для ўдзелу ў ЦТ можна не больш чым па трох вучэбных прадметах: па беларускай ці рускай мове (на выбар) і па двух прадметах у адпаведнасці з профілем (напрамак) спецыяльнасці.

Аплата — праз інтэрнэт і інфакіёскі

У пункт рэгістрацыі на ЦТ абітурыент павінен прыйсці з пашпарта (непратэрмінаваным!) або іншым дакументам, што пацвярджае яго асобу (гэта можа быць пасведчанне на права жыхарства, пасведчанне бежанца ці афіцыйная даведка, якая выдаецца органамі ўнутраных спраў у выпадку страты ці крадзяжу дакумента, што пацвярджае асобу). Ніякія іншыя дакументы, у тым ліку **вадзіцельскае пасведчанне, для рэгістрацыі не падыходзяць**.

Выбар мовы, на якой абітурыент жадае здаваць тэсты, ажыццяўляецца менавіта на этапе падачы заявы і рэгістрацыі на ЦТ. Заява запаўняецца ўдзельнікам ЦТ на адной з дзвюх дзяржаўных моў: беларускай ці рускай на выбар. Трэба мець на ўвазе, што **пазней на цэнтралізаваным тэсціраванні зона рэгістрацыі бланка адказу будзе запаўняцца абітурыентам на той жа мове, на якой была пададзена заява пры рэгістрацыі**. І сертыфікат удзельніка ЦТ будзе запаўняцца таксама на той мове, на якой падавалася заява.

Пасля падачы заявы абітурыент атрымлівае ў работніка пункта рэгістрацыі асабовы рахунак і ажыццяўляе аплату за прыём і афармленне дакументаў для ўдзелу ў ЦТ. Гэта сума складае 0,1 базавай велічыні (21 тысячу рублёў) за адзін вучэбны прадмет.

Галоўнае новаўвядзенне

гэтага года — выкарыстанне пры разліках сістэмы АРІП (адзінай разліковай і інфармацыйнай прасторы). Абітурыентам не трэба будзе падаваць у пункт рэгістрацыі дакумент, які пацвярджае факт аплаты, бо ўся інфармацыя аб праведзеных плацэжах акумулюецца ў сістэме АРІП, і ў электронным выглядзе яна будзе даступная і ўстановам адукацыі, і Рэспубліканскаму інстытуту кантролю ведаў.

Ажыццявіць аплату можна любым з даступных спосабаў: у інфакіёсках, плацэжных тэрміналах Cash-In, разлікова-касявых цэнтрах банкаў, з выкарыстаннем інтэрнэт-банкігу і мабільнага банкігу (зрабіць гэта можна будзе непасрэдна ў пункце рэгістрацыі на ЦТ), а таксама наяўнымі грашовымі сродкамі ў касах любога банка. Але ў выпадку аплаты наяўнымі грашыма банкі могуць браць камісійную ўзнагароду, таму лепш загадзя пацікавіцца ў касіра яе памерам.

Каб завяршыць працэс рэгістрацыі для ўдзелу ў ЦТ, абавязкова трэба **забраць у пункт рэгістрацыі пропуск на цэнтралізаванае тэсціраванне**, прад'явіўшы дакумент, які сведчыць асобу абітурыента. Без выканання гэтай умовы вы не зможаце прыняць удзел у ЦТ! — папярэдзіў Мікалай Фяськоў.

У парадку выключэння

Летась была ўведзена норма, якая дазваляе падаваць дакументы на рэгістрацыю, а таксама атрымліваць сертыфікат ЦТ прадстаўнікам абітурыента (у выпадку адсутнасці ў самога абітурыента такой магчымасці па уважлівай прычыне), наколькі ў жыцці ўзніка-

юць самыя розныя і неправдазвычайныя сітуацыі: спартсмены едуць на спаборніцтвы ці зборы, музыканты — на фестывалі, патэнцыяльны абітурыент можа аказацца ў службовай камандзіроўцы і гэтак далей. **Законны прадстаўнік абітурыента** абавязаны прад'явіць у пункце рэгістрацыі дакумент, які пацвярджае яго асобу і статус законнага прадстаўніка, а таксама копію дакумента, што пацвярджае асобу абітурыента, завераную натарыяльна. Акрамя таго, законны прадстаўнік абітурыента можа дзейнічаць на падставе даверанасці, заверанай натарыяльна.

Замежныя грамадзяне і грамадзяне Рэспублікі Беларусь, якія пастаянна пражываюць на тэрыторыі замежных дзяржаў, могуць накіраваць у пункт рэгістрацыі копію дакумента, які сведчыць іх асобу, і заяву па пошце, а рэгістрацыйны ўзнос аплаціць пасля прыезду ў Беларусь, але не пазней, чым за адзін дзень да пачатку тэсціравання па вучэбным прадмеце. Заяву можна спампаваць на сайце Рэспубліканскага інстытута кантролю ведаў (www.rizk.unibel.by). Арыгінал дакумента, які сведчыць асобу, у гэтым выпадку

прад'яўляецца пры атрыманні пропуску для праходжання тэсціравання.

Апошняя рэпетыцыя

У 2015 годзе сваё жаданне ўдзельнічаць у прыёмнай кампаніі афіцыйна аформілі 101,7 тысячы чалавек. У Рэспубліканскім інстытуте кантролю ведаў мяркуюць, што і сёлета колькасць ахвотных паўдзельнічаць у экзаменацыйнай кампаніі будзе не меншай. Ва ўсялякім выпадку, актыўнасць патэнцыяльных абітурыентаў на рэпетыцыйным тэсціраванні была дастаткова высокай.

Між іншым, ва ўсіх ВНУ трэці этап рэпетыцыйнага тэсціравання ўжо завяршыўся, але на базе Рэспубліканскага інстытута кантролю ведаў да канца мая яшчэ можна будзе скарыстацца рэпетыцыйнай спробай.

— Прычым у нас можна прайсці як рэпетыцыйнае

Мікалай Фяськоў нагадаў, што пункты рэгістрацыі на ЦТ будуць працаваць у працоўныя дні тыдня з 9.00 да 19.00, а таксама па суботах (14 і 28 мая) і ў нядзелю (22 мая) з 9.00 да 18.00.

Фота Марыны БЕГУНЧОВАЙ.

Інструкцыя для здзяйснення плацэжу ў сістэме АРІП:

1) ВЫБРАЦЬ:

- пункт «Сістэма «Разлік» (АРІП);
- агульнарэспубліканскія;
- адукацыя і развіццё;
- РІКВ;
- цэнтралізаванае тэсціраванне.

2) увесці асабовы рахунак, атрыманы ў пункце рэгістрацыі;

3) пераканацца ў тым, што прозвішча, імя і імя па бацьку абітурыента, якія адлюстроўваюцца на экране тэрмінала аплаты, камп'ютара ці мабільнага тэлефона (у залежнасці ад таго, якім чынам вы здзяйсняеце плацэж) адпавядаюць вашаму прозвішчу, імені і імені па бацьку. У выпадку неадпаведнасці (гэта магчыма, калі вы памыліліся пры ўводзе асабовага рахунку) адмяніце бягучае дзеянне і пачніце працэс аплаты спачатку;

4) здзейсніць плацэж.

Калі вы ажыццяўляеце плацэж у касе банка, паведаміце касіру пра неабходнасць правядзення плацэжу праз сістэму «Разлік» (АРІП).

тэсціраванне на бланку, так і камп'ютарнае, — удакладніў Мікалай Фяськоў. — А можна скарыстацца і першым, і другім варыянтам. У будні тэсціраванне распачынаецца ў 14 гадзін, а па суботах прадугледжаны дзве сесіі: у 9.00 і 13.00.

Падчас камп'ютарнага тэсціравання прапануюцца заданні з той жа базы, што і на звычайным. Розніца ў тым, што абітурыент працуе перад камп'ютарным маніторам і напрыканцы выпрабавання можа адразу даведацца свой вынік. У абітурыента ёсць магчымасць тут жа папрацаваць над сваімі памылкамі. Спачатку да няправільна выкананых заданняў яму даецца падказка, а калі і яна не дапамагае, можна на проста «падгледзець» правільнае рашэнне.

Кошт удзелу ў рэпетыцыйным тэсціраванні (і камп'ютарным, і на папярowych носьбітах) складае 61 тысячу рублёў за кожны прадмет. Зарэгістравацца можна на сайце

Рэспубліканскага інстытута кантролю ведаў.

Таксама на сайце інстытута можна знайсці і дэманстрацыйныя варыянты тэстаў па ўсіх дысцыплінах, акрамя кітайскай мовы, якія даюць магчымасць любому ўдзельніку ЦТ і шырокай грамадскай класцы ўласнае ўяўленне аб ступені варыянтаў тэстаў, тыпах заданняў і ўзроўні іх складанасці.

— Пасля 1 чэрвеня ніякія тлумачэнні кшталту «я хварэў» ці «мяне не было ў краіне» мы прымаць не будзем. Месяц — дастатковы тэрмін для таго, каб прайсці працэдур рэгістрацыі, — падкрэсліў ён.

Летась у апошні дзень (1 чэрвеня) у пункты рэгістрацыі прыйшлі 4,5 тысячы чалавек. Але ўжо раніцай 2 чэрвеня тэлефон у Рэспубліканскім інстытуте кантролю ведаў распаліўся ад званкоў абітурыентаў, якія прасілі іх зарэгістраваць... у парадку выключэння.

Надзея НІКАЛАЕВА.
nikalaeva@zviazda.by